

Αν οι ακαδημαϊκές αναλύσεις αναζητούν αιτίες γιατί η Πάρνηθα δεν είχε την τύχη της Πεντέλης, θα βρουν αρκετές. Αλλά οφείλουν να αναδείξουν ίσως τη σημαντικότερη: το ότι η Πάρνηθα είχε την τύχη - τα κρίσιμα χρόνια της δασοκτόνου δεκαετίας του '80 και των αρχών του '90 - της παρουσίας, εκεί, του Γιώργου Ντούρου. Αργότερα υπηρέτησε κι ως διευθυντής Δασών. Ατεγκτος αλλά όχι γραφειοκράτης και επιστήμονας της πράξης στο πεδίο, άφησε μεγάλο κενό με τον πρόωγο θάνατό του το 2008, αλλά και σημαντική παρακαταθήκη. Έχει τιμηθεί με το Βραβείο «Βύρων Αντίπας»

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΒΙΡΒΙΔΑΚΗ

Ήταν 11 Απριλίου του 1951 όταν πενήντα προσωπικότητες των γραμμάτων και των επιστημών, με πρωτοβουλία του μέλους του Ελληνικού Ορειβατικού Συνδέσμου Ιάκωβου Σαντοριναίου, αποφάσισαν να ιδρύσουν την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) εκτιμώντας ότι «η ελληνική φύσις έχει υποστεί τρομακτικές καταστροφές και εις το παρελθόν, αλλ' ιδίως κατά την τελευταίαν δεκαετίαν» και «είναι πλέον καιρός να εκδηλωθεί το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης διά να διασωθεί το πολύ μικρόν μέρος το οποίον υπολείπεται ανέπαφον από την φύσιν της χώρας μας και να κληροδοτηθεί εις τας επερχόμενας γενεάς». Ήταν πρωτοπόροι σε μια εποχή που η προστασία του περιβάλλοντος και η οικολογία ήταν άγνωστες έννοιες.

Διά χειρός Βενέζη

Ανάμεσά τους ο *Ηλίας Βενέζης*, ο οποίος συνέβαλε καθοριστικά στη συγγραφή των κειμένων στα πρώτα φυλλάδια με θέμα τη φύση και την ανάγκη προστασίας της που έστειλε η ΕΕΠΦ τον επόμενο χρόνο σε όλα τα σχολεία. Η παλαιότερη μη κυβερνητική οργάνωση προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, που γιορτάζει τα 70ά γενέθλιά της με μόντο «Η μνήμη της ελληνικής φύσης», έχει τιμηθεί για την προσφορά της από την Ακαδημία Αθηνών, το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Ίδρυμα Ford. Αποκορύφωμα των εκδηλώσεων, που τελούν υπό την αιγίδα της Προέδρου της Δημοκρατίας κυρίας *Κατερίνας Σακελλαροπούλου*, είναι η απονομή του Βραβείου «Βύρων Αντίπας» στον *Γιάννη Μπουτάρη* τον ερχόμενο Δεκέμβριο.

Εβδομήντα χρόνια συμπληρώνονται σήμερα από τη γέννηση της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης, σε μία εποχή που η οικολογία ήταν άγνωστη έννοια - Οι πρωτεργάτες του εγχειρήματος, οι σταθμοί στην ιστορία του φορέα και η πολυσχιδής προσφορά του

Από το ξεκίνημά της η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης πρωτοστάτησε στη δημιουργία Εθνικών Δρυμών και Προστατευόμενων Περιοχών, στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας και στην προστασία βιοτόπων και απειλούμενων ειδών πανίδας και χλωρίδας.

Πρώτο μεγάλο επιτυχημένο βήμα αποτέλεσε η προστασία του κρητικού αιγάνου και η ανακήρυξη του Εθνικού Δρυμού της Σαμαριάς το 1962. Κορυφαία σίγμη στην ιστορία της ήταν η υπογραφή της Συνθήκης Ραμσάρ για την προστασία των υγροτόπων το 1971, όπου η Ελ-

λάδα εκπροσωπήθηκε από τον Βύρωνα Αντίπα. Ο κωνσταντινουπολίτης γενικός γραμματέας και ψυχή της ΕΕΠΦ, ο οποίος εγκατέλειψε τη θέση του γενικού επιθεωρητή στην Τράπεζα της Ελλάδος για να αφοσιωθεί στην προστασία του περιβάλλοντος, είχε μεταβεί εκεί με δικά του έξοδα,

κατανοώντας τη σημασία της συμμετοχής της Ελλάδας στη διεθνή συνθήκη. Ήταν οι επαφές του ίδιου με διεθνείς περιβαλλοντικές οργανώσεις που βοήθησαν να ξεκινήσει η ιστορία προστασίας της Πρέσπας. Η προσπάθεια κατέληξε στην ανακήρυξη του Εθνικού Δρυμού Πρεσπών το 1974

Το φαράγγι της Σαμαριάς ήταν το πρώτο μεγάλο και επιτυχημένο βήμα της ΕΕΠΦ. Με συνεχείς προσπάθειες μιας δεκαετίας επιτυχάνει την ανακήρυξη του Εθνικού Δρυμού της Σαμαριάς (1962) και την προστασία του κρητικού αιγάνου, ο οποίος από το 1975 αποτελεί και το σύμβολο της ΕΕΠΦ ως ανάμνηση εκείνης της επιτυχημένης προσπάθειας

και αργότερα στην ίδρυση της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών.

Εδειξε τον δρόμο

Μια ακόμα σημαντική προσφορά της ΕΕΠΦ είναι το ότι η αποτέλεσε φυτώριο για τη δημιουργία άλλων, πιο ειδικευμένων οργανώσεων, όπως η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, ο Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας «Αρχέλων» και η Ελληνική Εταιρεία για τη Μελέτη της Προστασίας της Μεσογειακής Φώκιας «Μομ». Πέντε είναι σήμερα οι βασικοί τομείς δράσης της: περιβαλλοντικές παρεμβάσεις, έργα και προγράμματα προστασίας της φύσης, περιβαλλοντική εκπαίδευση (εκπροσωπεί στη χώρα μας το FEE - το διεθνές ίδρυμα για την περιβαλλοντική εκπαίδευση -), ενώ στα προγράμματά της συμμετέχουν τα τελευταία χρόνια περισσότερα από 500 σχολεία), αειφορική διαχείριση στον τομέα του τουρισμού (με τα προγράμματα «Γαλάζια Σημαία» και «Green Key») και ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

Ν. ΠΕΤΡΟΥ
«Δεν πρέπει να ξεχνάμε και το θέμα της βιοποικιλότητας»

Συζητώντας με τον κ. Νίκο Πέτρου, πρόεδρο της ΕΕΠΦ από το 2009, για τα μείζονα σημερινά περιβαλλοντικά προβλήματα, τόνισε την ανάγκη να μην ξεχνάμε, παράλληλα με την κλιματική κρίση, και το θέμα της απώλειας της βιοποικιλότητας. «Είναι κρίσιμες αλληλένδετες, έχουν σχέση και με τον τρόπο ζωής, με το μοντέλο παραγωγής και κατανάλωσης. Υπάρχει, όμως, ένας προβληματισμός ότι, προσπαθώντας να αντιμετωπίσουμε την κλιματική κρίση, αρχίζουμε να χάνουμε τον άλλον στόχο, την προστασία της βιοποικιλότητας».

Ο Βύρων Αντίπας, γενικός γραμματέας της ΕΕΠΦ για 35 χρόνια, ίσως η κορυφαία προσωπικότητα της Ελλάδας μεταπολεμικά στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Στη φωτογραφία (δεξιά) σε εξόρμηση στην Πρέσπα με τον βιολόγο Thomas Schultze-Westrum

Μετέχοντες στις συζητήσεις που προηγήθηκαν της υπογραφής της διεθνούς Σύμβασης Ραμσάρ για την προστασία των υγροτόπων στις 2 Φεβρουαρίου 1971, στην πόλη Ραμσάρ του Ιράν. Η χώρα μας εκπροσωπήθηκε από τον Βύρωνα Αντίπα, ο οποίος ταξίδεψε εκεί με ίδια έξοδα